

Otázky ukládání depotů starší doby bronzové

3. 4. 2017

Klíčová slova:

depot, varianty, účel, způsob uložení, časté nálezy, starší doba bronzová

Abstrakt:

Cílem této práce je seznámit své spolužáky s problematikou spojenou s ukládáním depotů a její možnou interpretací, starší doby bronzové (BA - podle Reinecke) a také upozornit na některé skutečnosti, které by mohly v praxi znamenat chybnou interpretaci nálezového celku. Jedná se o to, že prohlásit nález za depot by badatel měl až po průzkumu celé lokality.

Badatel by měl zjistit, zda se vyskytuje v dané lokalitě pohřebiště, sídliště, nebo místo kulturně-náboženského významu, přičemž by neměl opominout zohlednit i předešlé výzkumy. Dalším vodítkem může být uspořádání nálezové situace (uspořádání/navrstvení předmětů) přítomnost kostních a jiných biologických pozůstatků, poškození předmětů a v neposlední řadě nejbližší okolí nálezu (stopy uspořádání kamenů kolem, kumulace kamenů. Je potřeba vyloučit, že se nejedná například o hrobový inventář, druhotné uložení, zasypanou odpadní jámu, nebo zánikový horizont dané lokality.

Rešerše:

Depot se dá charakterizovat jako hromadný nález dvou a více předmětů jednoho či různých druhů artefaktů.

Druhy:

- reverzibilní
- ireverzibilní

Tři varianty depotů

- vybavení
- oděvní součásti
- prestižní zboží

Depoty mohly mít různý účel, od skladování po obětiny či milodary a mohly souviset s:

- obchodem a činnostmi lidí (např. jantarovou stezkou)
- distribucí kovu v lokalitě (sklad surovin, přebytků, nebo rezerv)
- náboženskými rituály (obětiny)
- kontakty mezi osadami (obchod, vzájemný vztah)
- kulturou (depoty mohly představovat jakýsi vysoký znak společenského postavení, čím bohatší depot, tím vyšší společenské postavení)

- prostředím (členitost terénu, podnebí, počasí,...)

Způsob uložení:

- navrstvené
  - vložené bez uspořádání, může být však až druhotné
- uspořádané
  - vložené uspořádaně, většinou svědčí, že situace nebyla druhotně narušena
- na jednom místě se však mohou vyskytovat i oba typy naráz, setkáváme se i se situacemi kdy jedna situace narušuje druhou (jedna uspořádaná a druhá druhotně navrstvená i když původně mohla být také uspořádaná)

Časté nálezy BA (BB1):

- keramické nádoby
- sekerky
- nápažníky
- hřívny
- nákrčníky
- polotovary
- suroviny
- občas i předměty z drahých kovů, nejedná se však o časté nálezy

Nálezy z Nové Vsi:

- byly nalezeny 2 depoty ze starší doby bronzové, cca 150 m od sebe (vzdušnou čarou) a solitérní nápažník (jen pár metrů od depotu č. 2), po mikrosondáži byly ještě nalezeny kousky keramiky, krom depotu č. 1 byly všechny nálezy uvnitř mohylového pohřebiště
- depot č. 1
  - se nacházel v hustém smrkovém lese na severovýchodním svahu, v prosté zemi, v žlutohnědé hlinitopísčité lesní půdě s ojedinělými přirozenými kameny, velikosti do 10 cm
  - datace Br A1/A2
  - nálezy byly položeny 15–20 cm pod současným povrchem
  - žádné stopy po jamce, schránce či obalu nebyly pozorovány
  - část depotu (hřbetní části hřiven) překrýval kámen
  - nález obsahoval celkem deset nákrčnickovitých hřiven a dva spirálovité nápažníky, které byly uspořádány do mimořádné polohy (svazek deseti hřiven byl zastrčen očky do dvou nápažníků, nasazených na sebe tak, že vytvářely jakousi trubku)
- depot č. 2
  - se nacházel přímo uvnitř mohylového pole
  - datace B A2/B1
  - již v hrabance byly objeveny dva menší slitky a v hnědožluté lesní půdě pod nimi sekeromlat, položený ostřím šikmo nahoru, směrem k SZ, v jeho blízkém okolí byly až do hloubky ca 20 cm nalezeny bez jakéhokoliv uspořádání další zlomky slitků
  - mezi nálezy prostupovala hnědožlutá lesní půda a ojedinělé kameny, které však netvořily žádnou strukturu
  - žádný obal, jamka ani schránka nebyly ani v tomto případě zachyceny
  - celý soubor nejevil stopy jakéhokoliv záměrného vyskládání, spíše připomínal náhodné rozptýlení předmětů (druhotné?)
  - místy nápadnější kumulace kamenů, nelze tedy vyloučit, že by se mohlo jednat o zbytky dnes už neexistující mohyly

Literatura k dané problematice:

- CHVOJKA, O. - FRÁNA, J. - JOHN, J. - MENŠÍK, P 2009: Dva depoty ze starší doby bronzové v areálu mohylového pohřebiště u Nové Vsi (okr. Český Krumlov). *Archeologické Rozhledy* 61(4), 607-636.
- KRENN-LEEB, A. 2010: Ressource versus Ritual – Deponierungsstrategien der Frühbronzezeit in Österreich. In: H. Meller und F. Bertemes (Hrsg.), *Der Griff nach den Sternen. Internationales Symposium in Halle (Saale) 16.–21. Februar 2005*. Tagungen des Landesmuseums für Vorgeschichte Halle 5, Halle/Saale, 281–315. (www.academia.edu)